

**PARLEMENTAIRE ASSEMBLEE
VAN DE
RAAD VAN EUROPA**

—

BELGISCHE DELEGATIE

—

**Vergadering van de Permanente Commissie
van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa
Bratislava, 23 november 2007**

De Permanente Commissie (*) van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa vergaderde op vrijdag 23 november 2007 in Bratislava op uitnodiging van de *Nationale Raad van de Slowaakse Republiek*, het land dat momenteel het voorzitterschap waarneemt van het Ministercomité van de Raad van Europa.

Op het programma van de vergadering stond eerst een welkomsttoespraak van de h. Pavol Paška, Voorzitter van de *Nationale Raad van de Slowaakse Republiek*, gevolgd door een gedachtewisseling met de h. Jan Kubiš, Minister van Buitenlandse Zaken van de Slowaakse Republiek, Voorzitter van het Ministercomité.

Tijdens haar eerste voorzitterschap (**) van het Ministercomité, zal Slowakije zich toespitsen op de volgende drie prioriteiten:

- Bevordering van een Europa van de burgers (participatie van middenveld en burger);
- Raad van Europa, een efficiënte en doorzichtige organisatie;
- Eerbiediging en bevordering van de fundamentele waarden: mensenrechten, Rechtsstaat en democratie.

(*) De Permanente Commissie is samengesteld uit het Bureau (de voorzitter van de Assemblée, de 20 ondervoorzitters en de voorzitters van de vijf politieke fracties) alsook uit de commissievoorzitters en de voorzitters van de nationale delegaties. Gewoonlijk vergadert zij ten minste tweemaal per jaar en heeft zij als belangrijkste opdracht te handelen in naam van de Assemblée wanneer deze laatste niet in zitting is.

(**) De Slowaakse Republiek is toegetreden tot de Raad van Europa tijdens het eerste jaar van haar onafhankelijkheid, op 30 juni 1993.

Op de agenda van de vergadering stonden verder volgende onderwerpen:

Onderzoek van nieuwe geloofsbrieven

De Assemblée is overgegaan tot de geldigverklaring van de geloofsbrieven van de vaste leden en plaatsvervangers van de nieuwe Belgische delegatie.

De nieuwe Belgische delegatie is als volgt samengesteld:

Vaste leden

De h. Luc Van den Brande, CD&V N-VA

De h. Philippe Monfils, MR

De h. Paul Wille, Open Vld

De h. Luc Goutry, CD&V N-VA

De h. Daniel Ducarme, MR

De h. André Flahaut, PS

De h. Hendrik Daems, Open Vld

Plaatsvervangers

De h. K. Van Overmeire, VB

Mevr. Miet Smet, CD&V N-VA

De h. Yves Leterme, CD&V N-VA

De h. Geert Lambert, sp.a-spirit

De h. Gerolf Annemans, VB

De h. Peter Leyman, CD&V N-VA

De h. Bruno Tobback, sp.a-spirit

De activiteiten en oriëntaties van de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa (Aanbeveling 1818)

Bij het overlopen van de activiteiten van de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa (CEB) voor de periode 2004-2006, stelt de Assemblee de algemeen sterke resultaten van de bank vast, conform haar taak om zwakke bevolkingsgroepen te helpen en om te beantwoorden aan de noden van achtergestelde gebieden op het vlak van ontwikkeling en heropbouw, met name ten gevolge van natuurrampen en gedwongen bevolkingsverplaatsingen. De CEB onderscheidt zich van andere banken door haar sociale roeping, waardoor zij de waarden van de Raad van Europa kan bevorderen voor de uitbouw van een meer evenwichtige samenleving in Europa.

Vermits de activiteiten van de CEB en de Raad van Europa complementair zijn en elkaar wederzijds gunstig beïnvloeden, dient die relatie verdiept te worden, meer bepaald voor het opsporen en voorbereiden van geschikte projecten.

De Assemblee is tevreden met de versterking van de laatste jaren van de geografische herstructurering van de financiering van de CEB ten gunste van de doelgroep van de landen van Centraal-, Oost- en Zuidoost-Europa, waarvan het aandeel van goedgekeurde projecten gestegen is van 48% in 2004 naar 80% in 2006. Zij hoopt dat die tendens zich in de toekomst zal voortzetten, waardoor de CEB een nog groter aandeel van zijn middelen zal kunnen inzetten voor Lidstaten die niet tot de Europese Unie behoren.

De Assemblee doet eveneens de aanbeveling aan de CEB om de banden aan te halen met de Europese Bank voor Heropbouw en Ontwikkeling (EBRD) en de Europese Investeringsbank (EIB) voor het benutten van hun regionale expertise en aanwezigheid, en voor de cofinanciering van projecten in de doellanden van de CEB.

Het verbeteren van de deelname van de leden aan de plenaire zittingen van de Assemblee en aan de commissievergaderingen (Resolutie 1583)

Door de voortdurende budgettaire druk binnen de Raad van Europa moeten diens organen steeds opnieuw hun manier van werken optimaliseren.

De Assemblee meent dat een regelmatige en beduidende aanwezigheid van haar leden belangrijk is voor haar geloofwaardigheid als parlementaire instelling. Zij is er zich evenwel van bewust dat de participatie van haar leden aan al haar activiteiten niet vergemakkelijkt wordt door hun dubbel mandaat en hun verplichtingen op nationaal en Europees niveau. Bepaalde leden vervullen tegelijkertijd functies van afgevaardigden bij andere internationale of regionale interparlementaire instellingen. Bovendien is het niet gemakkelijk voor zeer kleine delegaties binnen de Assemblee, waarvan sommige slechts vier leden tellen, om aan alle activiteiten deel te nemen.

De Assemblee meent dat het belangrijk is om de deelname van haar leden aan de plenaire zittingen te verbeteren, om meer bepaald actief te kunnen deelnemen aan de debatten en de stemmingen, alsook aan de commissievergaderingen.

In haar resolutie doet de Assemblee een aantal voorstellen om de deelname aan haar werkzaamheden en die van haar organen te verbeteren. De nieuwe bepalingen zijn er vooral op gericht om de plenaire zittingen en de commissievergaderingen levendiger en aantrekkelijker te maken, en om hun organisatie te rationaliseren, opdat de leden makkelijker een actieve rol zouden kunnen vervullen binnen de Assemblee en haar commissies.

Toepassing en wijziging van verschillende bepalingen van het Reglement van de Assemblee (Resolutie 1584)

Het Reglement van de Assemblee zoals het momenteel van kracht is, werd in 1999 goedgekeurd na een volledig herzieningsproces. De Assemblee meent dat het moment gekomen is om haar Reglement te wijzigen teneinde rekening te kunnen houden met de ontwikkeling van de praktische toepassing ervan gedurende de laatste jaren, en meer bepaald om de rol en de functies van de organen van de Assemblee te verduidelijken, om bepalingen te herzien die niet volledig voldoen of niet meer overeenkomen met de praktijk in de Assemblee, en om regels de verduidelijken waarvan de interpretatie of toepassing problemen oplevert.

In haar resolutie schuift de Assemblee onder meer wijzigingen van haar Reglement naar voor inzake:

- de rol en functies van het Bureau van de Assemblee en van het Comité van de Voorzitters;
- de functies van de Voorzitter van de Assemblee en de duur van het mandaat;
- de verkiezingsmodaliteiten van voorzitters en ondervoorzitters van de commissies van de Assemblee en de duur van de mandaten;
- de procedure voor het onderzoeken van amendementen op ontwerp teksten van de Assemblee;
- de terminologie gebruikt voor de kalender / dagorde van de Assemblee;
- het statuut van waarnemer en het statuut van bijzonder genodigde;
- bepaalde aspecten van de relaties van de Assemblee met het Ministercomité.

De aangebrachte wijzigingen aan het Reglement zullen in werking treden op 21 januari 2008.

Principes van gendergelijkheid in de Parlementaire Assemblee (Aanbeveling 1819 en resolutie 1585)

De Assemblee benadrukt eens te meer dat vrouwen een reële kans moeten hebben om door te dringen tot leidinggevende functies in het nationale en Europese openbare en politieke leven om te komen tot een evenwichtige deelname van mannen en vrouwen aan de openbare en politieke besluitvorming.

De Assemblee heeft er zich dan ook op toegelegd om de vertegenwoordiging van vrouwen in haar midden te verhogen. Het is met die doelstelling voor ogen dat zij in 2003 beslist heeft om enkele procedureregels te wijzigen door met name te bepalen dat de nationale delegaties een even hoog percentage leden van het ondervertegenwoordigde geslacht moeten bevatten als in hun nationaal parlement, en in ieder geval een vertegenwoordiger van elk geslacht. Zo is het aantal vrouwen in de Assemblee de laatste vier jaar gestegen van 19,4 % naar 24,5 %.

Het principe van een evenwichtige vertegenwoordiging is evenwel nog niet in zijn volledige dimensie van toepassing op de interne structuren van de Assemblee noch op haar werkingsprocedures.

In haar aanbeveling en resolutie doet de Assemblee enkele concrete voorstellen voor de bevordering van een beleid van gendergelijkheid met het oog op een evenwichtigere vertegenwoordiging van mannen en vrouwen, met name binnen het Bureau van de Assemblee en de Bureaus van de (sub-)commissies van de Assemblee.

Antwoord van Europa op humanitaire rampen (Resolutie 1586)

In haar resolutie vertrekt de Assemblee van de vaststelling dat de Europese regio alleen goed is voor meer dan 60 % van de internationale humanitaire hulp op materieel en financieel vlak.

De omvang van de rampen en de ervaring van de acties die werden uitgevoerd om er het hoofd aan te kunnen bieden, hebben aan het licht gebracht dat er nood is aan een bredere analyse van het antwoord van Europa en haar verantwoordelijkheid bij een humanitaire ramp in Europa of elders in de wereld.

Momenteel nemen de Europese Staten deel aan internationale interventies volgend op humanitaire rampen via verschillende mechanismen (rechtstreekse en unilaterale actie, militair of burgerlijk; steun aan gecoördineerde interventies die worden toevertrouwd aan multilaterale organisaties, ...), die samen een vrij ingewikkeld geheel vormen.

De Assemblee meent dat het een politiek probleem is dat Europa vandaag de dag moet oplossen inzake haar rol bij de verbetering van het internationale kader voor de coördinatie van humanitaire hulp. Er bestaat momenteel inderdaad geen politiek akkoord tussen de Lidstaten inzake de wijze voor het efficiënt organiseren van de humanitaire hulp enerzijds, en van de burgerlijke bescherming anderzijds.

In haar resolutie formuleert de Assemblee een aantal aanbevelingen voor de Lidstaten, meer bepaald de aanbeveling om een nationaal verbindingsbureau aan te wijzen voor de coördinatie van nationale interventies volgend op internationale humanitaire crisissen en noodsituaties.

Situatie van kinderen die leven in postconflictuele zones in de Balkan (Resolutie 1587)

De Assemblee stelt vast dat de politieke en socio-economische situatie in de Balkanlanden verontrustend blijft, en dit terwijl de humanitaire hulp, die grote vooruitgang mogelijk gemaakt had, steeds meer terugschroefd wordt.

Volgens de Assemblee moet vooral aandacht geschonken worden aan de rechten van de kinderen in die regio, in het bijzonder aan kinderen van minderhedengroepen en aan verplaatste kinderen.

Dit moeten de leidende beginselen zijn:

- het recht van de kinderen op overleving en ontwikkeling, dat niet beperkt is tot louter fysische en materiële aspecten;
- het principe van het hoger belang van het kind dat als richtsnoer moet dienen voor elke maatregel die in zijn voordeel wordt genomen;
- het principe van niet-discriminatie;
- het principe van inspraak, te weten het recht van het kind om vrij zijn mening te uiten (en het feit dat er rekening wordt gehouden met zijn opinie in functie van zijn leeftijd en maturiteitsgraad).

Onder de prioritaire doelstellingen weerhoudt de Assemblee de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting van kinderen, het uitroeien van geweld ten opzichte van kinderen, gelijke kansen voor toegang tot scholen die vrede en verzoening bevorderen, en het recht om op te groeien in een familiale omgeving.

De Assemblee onderstreept dat de kinderen eveneens hun plaats moeten krijgen als actoren voor verandering en voor de opbouw van democratie en vrede.

Radioactief afval en de bescherming van het leefmilieu (Resolutie 1588)

Radioactief afval is potentieel heel gevaarlijk voor de gezondheid van de mens en voor het milieu, en dat zal zo blijven voor de komende generaties, tot de radioactiviteit is afgenomen. Volgens de Assemblee is het noodzakelijk om nauwlettend te waken op het beheer van radioactief afval, meer in het bijzonder op het opslaan ervan.

Sinds de opkomst van kernenergie wordt het afval bewaard in voorlopige opslaginstallaties in afwachting van het uitwerken van definitieve oplossingen. De Europese landen hebben niet hetzelfde kernbeleid noch hetzelfde programma's inzake beheer van kernafval.

De Assemblee meent dat transparantie de weg is die gevolgd moet worden bij het onderzoeken van de mogelijkheden inzake het beheer van kernafval, en de lokale overheden dienen, in de mate van het mogelijke, betrokken te worden bij het besluitvormingsproces.

Volgens de Assemblee dienen de regeringen geologische testen aan te moedigen voor het vinden van geschikte opslagruimtes. Verder dienen zij het onderzoek te steunen voor het vinden van eventuele alternatieve oplossingen voor het storten van kernafval in diepe geologische sites, en de onafhankelijkheid te waarborgen van nationale overheden belast met de controle en het beheer van kernafval.

De Assemblee meent dat de bouw van opslagruimtes dient te gebeuren onder strikt gouvernementeel en internationaal toezicht, opdat de naleving van alle veiligheids- en kwaliteitsnormen gewaarborgd zou zijn.

De samenwerking tussen de Assemblee en de Conferentie van INGOs (Aanbeveling 1820 en resolutie 1589)

De Assemblee herinnert aan de steun die zij sinds lang geeft aan organisaties van het middenveld als belangrijke actoren in een nieuwe internationale omgeving. Die organisaties van het middenveld, en meer bepaald de internationale niet-gouvernementele organisaties (INGOs), spelen een steeds belangrijkere rol in de beleidsbepaling en de bepaling van het beslissingsproces binnen pluralistische democratieën.

De Assemblee stelt met voldoening vast dat in de meeste gevallen de samenwerking met de INGOs ongetwijfeld een toegevoegde waarde betekende bij de werkzaamheden van de Assemblee en haar commissies.

Verder is de Assemblee trots op de pioniersrol die de Raad van Europa heeft gespeeld door voortdurend te ijveren voor de ontwikkeling van de vertegenwoordiging van het middenveld als uitdrukking van een democratisch pluralisme in een Europa dat dicht bij haar burgers staat.

De Assemblee is tevreden met de actieve steun van de Conferentie van de INGOs aan de versterking van de INGOs en het middenveld in de Lidstaten van de Raad van Europa voor de bevordering van de fundamentele waarden en principes van de Raad van Europa. De Assemblee wenst de samenwerking te verstevigen tussen de representatieve en proactieve INGOs, en meer bepaald met de Conferentie van de INGOs van de Raad van Europa(*).

(*) De INGOs hebben hun eigen Verbindingscommissie opgericht alsook 10 thematische groeperingen, en sinds januari 2005 zijn zij bij de Raad van Europa vertegenwoordigd via de Conferentie van de INGOs.

Stemgeheim – Europese gedragscode over het stemgeheim met richtlijnen voor politieke gezagsdragers, waarnemers en kiezers (Resolutie 1590)

De Assemblee heeft steeds de verdediging van de democratie, de Rechtsstaat en de mensenrechten als haar kerntaken beschouwd.

Het houden van vrije en billijke verkiezingen is een basisprincipe van de democratie en de Rechtsstaat. Het kiesrecht is een fundamentele vrijheid in elk democratisch systeem, en de eerbiediging van het stemgeheim blijft een van de essentiële elementen van vrije en billijke verkiezingen.

Volgens de Assemblee moet er veel aandacht worden geschonken aan de stemming, vermits het een sleutelement is in elk politiek proces. Zij meent dan ook dat de controle op het stemgeheim zo strikt mogelijk moet zijn. Daarom is zij van oordeel dat de Raad van Europa zou moeten ijveren voor een gedragscode over het stemgeheim met richtlijnen voor politieke gezagsdragers, waarnemers en kiezers.

In haar resolutie nodigt de Assemblee de Lidstaten uit de nodige maatregelen te nemen om het stemgeheim te waarborgen voor alle burgers, met inbegrip van de zwakkere bevolkingsgroepen zoals bejaarden, mindervaliden en analfabeten.

Zij nodigt hen tevens uit om aangepaste middelen te installeren waardoor die zwakkere bevolkingsgroepen kunnen stemmen zonder aantasting van het stemgeheim.

Stemmen op afstand (Resolutie 1591)

De Assemblee beschouwt het stemrecht voor alle burgers als een van de belangrijkste prerogatieven van een democratisch systeem.

De bevolkingsbewegingen door economische, sociale of andere redenen hebben, op nationaal en internationaal vlak de notie van de nationale gemeenschappen in de Lidstaten van de Raad van Europa ingrijpend gewijzigd. Zowel op het nationaal grondgebied als in het buitenland behoudt de nationale gemeenschap evenwel ten opzichte van haar vaderland fundamenteel democratische rechten zoals het stemrecht. De Assemblee beschouwt het stemmen op afstand een belangrijk middel om voor de betrokken personen het stem recht uit te oefenen.

Bovendien is de Assemblee er zich van bewust dat in het licht van een lage opkomst en onthouding, de Lidstaten meer en meer hun toevlucht nemen tot verschillende vormen van stemmen op afstand, waarvan de klassieke vorm het stemmen per post blijft.

De Assemblee steunt actief het stemmen op afstand, vermits zij meent dat het mogelijkheden biedt om het stemrecht uit te breiden en het algemeen kiesrecht te waarborgen. Zij erkent evenwel ook dat die nieuwe stemmethoden een uitdaging vormen in termen van veiligheid, toezicht en controle van de stemprocedures en –resultaten.

In haar resolutie nodigt de Assemblee de Lidstaten uit om het stemmen op afstand in te voeren, voor zover dat nog niet gebeurd is, en het te veralgemenen voor alle verkiezingen (lokaal, nationaal, ...). Zij nodigt hen tevens uit om de nodige maatregelen te nemen voor de eerbiediging van het stemgeheim bij het stemmen op afstand.

Praktijkcode betreffende het referendum (*) (Aanbeveling 1821 en resolutie 1592)

Het referendum is een instrument voor directe democratie dat deel uitmaakt van het Europese electorale patrimonium. De Assemblee stelt vast dat de Lidstaten van de Raad van Europa de laatste jaren steeds meer een beroep doen op referenda. De perceptie van hun politieke impact door het brede publiek is ook gestegen.

De Assemblee beschouwt het referendum als een positief middel om de burgers te laten deelnemen aan het politieke besluitvormingsproces en om de kloof te dichten tussen burgers en beslissingnemers.

Zij heeft evenwel steeds gevraagd dat de Raad van Europa, als organisatie begaan met de bevordering en de versteviging van de democratie en de Rechtsstaat, ter zake duidelijke en gedetailleerde richtlijnen zou uitvaardigen.

De Assemblee is dan ook tevreden met de goedkeuring van een Praktijkcode betreffende het referendum door de Europese Commissie voor Democratie door Recht (Commissie van Venetië).

Zij meent dat door de goedkeuring van een Praktijkcode inzake volksraadplegingen de Lidstaten hun wetgeving inzake referenda opnieuw kunnen evalueren en, waar nodig, hun wetgeving en de praktijken ter zake kunnen herzien. Zij beslist dan ook de Praktijkcode

over te maken aan de nationale delegaties en parlementen zodat de Lidstaten van de Raad van Europa onmiddellijk kunnen overgaan tot de toepassing van de code.

(*) *Senator Luc Van den Brande was rapporteur voor de commissie Politieke zaken.*

Voor een “Prijs van gelijkheid tussen mannen en vrouwen” van de Parlementaire Assemblee (Resolutie 1593)

Ondanks de gerealiseerde vooruitgang in de Lidstaten van de Raad van Europa, betreurt de Assemblee het dat de vrouwen slechts 20 % van de leden van de nationale parlementen bedragen in ongeveer de helft van de 47 Lidstaten, en minder dan 25 % van de leden van de Assemblee.

De Assemblee is ervan overtuigd dat een evenwichtige deelname van mannen en vrouwen aan het politieke leven een voorafgaande voorwaarde is voor een betere werking van de democratie en de samenleving. Zij stelt vast dat het politieke leven in Europa draait rond de politieke partijen, die een essentiële rol vervullen om vrouwen te doen toetreden tot de politiek, om hen een gelijke toegang te verzekeren tot verantwoordelijke functies en tot verkiesbare plaatsen bij de verkiezingen, en om bij te dragen tot een meer rechtvaardige en democratische samenleving.

In die context beslist de Assemblee om de schijnwerpers te richten op modelprogramma's opgesteld door politieke partijen en om een “Prijs van gelijkheid tussen mannen en vrouwen” in te richten. Die prijs zal acties, programma's of initiatieven van politieke partijen belonen die het mogelijk gemaakt hebben om op een beduidende manier de deelname van vrouwen te verbeteren aan verkozen assemblees, politieke partijen en binnen hun respectieve uitvoerende organen.

Door die prijs wil de Assemblee het belang onderstrepen dat zij hecht aan de bevordering van de toegang van vrouwen tot verkozen functies en tot beslissingsfuncties binnen politieke partijen en verkozen assemblees.

Ontwerpverdrag van de Raad van Europa inzake de adoptie van kinderen (herziene versie) (Advies 266)

De Assemblee is tevreden met de uitwerking van het ontwerpverdrag van de Raad van Europa inzake de adoptie van kinderen (herziene versie), dat een merkelijke vooruitgang betekent voor de internationale normen inzake adoptie.

De amendementen die de Assemblee voorstelt hebben als belangrijkste bedoeling verder te gaan in de wil om de doelstelling van het ontwerpverdrag te bereiken, te weten de harmonisering van het inhoudelijke recht over adoptie in de Verdragsstaten.

Bovendien willen de amendementen eveneens bepaalde risico's voorkomen inzake een discriminatoire interpretatie van de bepalingen van het ontwerpverdrag.

De uitdrukking “principle of the Rule of Law” (Resolutie 1594)

De notie van “*Rule of Law*” (prééminence du droit) die de Europese naties beschouwen als een gemeenschappelijke waarde en een fundamenteel principe van de verwezenlijking van een hechtere unie werd in 1949 bekrachtigd in het Statuut van de Raad van Europa. Samen met de principes van democratie en mensenrechten, speelt de “*Rule of Law*”

vandaag de dag een belangrijke rol binnen de Raad van Europa, met name in de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Ondanks de algemene aanhang tot het principe van “*Rule of Law*” (prééminence du droit), hebben de variaties die werden vastgesteld op het vlak van terminologie en interpretatie van de uitdrukking zowel binnen de Raad van Europa als in de Lidstaten, voor de nodige verwarring gezorgd.

De Assemblee trekt meer in het bijzonder de aandacht op het feit dat de definitie van die notie, meer bepaald in bepaalde Staten van de voormalige Sovjet-Unie, werd vervormd en op verkeerde wijze geïnterpreteerd.

De Assemblee meent dat de concepten “*Rule of Law*” (prééminence du droit) op een coherente manier dienen gebruikt te worden om elke verwarring te vermijden. Zij onderstreept dat de concepten *Rule of Law*” (prééminence du droit) concepten van materieel recht zijn, die synoniemen zijn en als dusdanig beschouwd moeten worden in de gepubliceerde documenten van de Assemblee in de Engelse en Franse versie, alsook in de officiële vertalingen in de Lidstaten.

De Assemblee is van mening dat de kwestie een grondige studie verdient, die uitgevoerd moet worden met de medewerking van de Europese Commissie voor Democratie door Recht (Commissie van Venetië).